

Prof. Dr. Hayri BOZGEYİK

MARKA HAKKININ KORUNMASI

**Marka Hakkı ve Kapsamı
Marka Hakkının İhlâli
Hukuk Davaları**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	VII
TABLolar.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM MARKA HAKKI VE KAPSAMI

I. MARKA HAKKI.....	5
II. MARKA HAKKININ KAPSAMI.....	19

İKİNCİ BÖLÜM MARKA HAKKININ İHLALİ

I. İHLÂLİN HUKUKÎ NİTELİĞİ	27
II. İHLÂL FİİLLERİ	28
A. MARKANIN İZİNSİZ KULLANILMASI	30
1. Kullanımın İzinsiz Olması	30
2. Kullanımın Markasal Nitelik Taşınması	33
3. Marka İle Aynı İşaretin Kullanılması.....	39
4. Marka İle Ayırt Edilemeyecek Kadar Benzer İşaretin Kullanılması.....	40

5. Marka ile Benzer İşaretin Kullanılması.....	42
a. Genel Olarak	42
b. Benzerlik Analizleri.....	46
aa. Genel izlenim benzerliği.....	47
bb. Görsel benzerlik.....	55
cc. Anlam benzerliği.....	56
dd. Ses benzerliği.....	57
ee. İlişkilendirme.....	57
c. Mal ve Hizmet Benzerliği	58
aa. Aynı mal veya hizmetler	58
bb. Benzer mal veya hizmetler	59
B. MARKANIN TAKLİT EDİLMESİ.....	60
1. Marka Taklidi Kavramı	60
2. Taklit Markalı Malın Ticareti.....	65
a. Malın Piyasaya Sürülmesi veya Hizmetin Sunulması...65	
b. Malın Piyasaya Sürülmek Amacıyla Stoklanması.....67	
c. Malın Teslim Edilebileceğinin Teklif Edilmesi	69
d. Malın İthal veya İhraç Edilmesi	71
e. Transit Geçişte Durum.....	71
f. İhlâlin Bilinmesi.....	73
C. LİSANS HAKKINA İLİŞKİN İHLÂLLER.....	77
1. Lisans Hakkının İzinsiz Genişletilmesi	77
a. Süre Bakımından Genişletme.....	79
b. Yer Bakımından Genişletme	80
c. Mal ve Hizmetler Bakımından Genişletme.....	80
d. Alt Lisans Verme	81
2. Lisans Hakkının İzinsiz Devri.....	82
3. Sözleşme Şartlarının İhlâli	83
a. Sözleşmede Öngörülen Kullanım Şekil ve Şartlarına Uyulmaması	83
b. Markanın Sözleşmede Belirtilenden Farklı Kullanılması.....	85

c. Sözleşmede Belirlenen Niteliklere Aykırılık	86
d. Yanıltıcı Kullanımlar.....	86
D. MARKA SAHİBİNİN ÖNLENMESİNİ TALEP EDEBİLECEĞİ HALLER	87
1. Markanın Jenerik Ad İzlenimi Verecek Şekilde Kullanılması.....	87
2. Markanın Tacir Yardımcısı Adına Haksız Tescili.....	89
3. Malın Değiştirilerek veya Kötüleştirilerek Ticarî Amaçlı Kullanılması.....	90
4. Mal Üzerindeki İşaretin İzinsiz Kaldırılması	92
III. İHLÂLİN GÖRÜNÜM ŞEKİLLERİ	94
A. MAL VEYA AMBALAJ ÜZERİNDE KULLANIM.....	94
B. İŞ EVRAKINDA KULLANIM	97
C. İLÂN VE REKLÂMLARDA KULLANIM.....	98
D. TİCARİ AD OLARAK KULLANIM.....	99
E. TASARIM OLARAK KULLANIM.....	102
F. ELEKTRONİK ORTAMDA KULLANIM.....	102
IV. İHLALE İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR.....	115
A. HİZMET MARKALARINA İLİŞKİN HAKKIN İHLÂLİ	115
B. TANINMIŞ MARKA HAKKININ İHLÂLİ.....	116
C. GARANTİ MARKASI VE ORTAK MARKA HAKKININ İHLÂLİ	121
V. İHLÂL SAYILMAYAN HALLER	124
A. DÜRÜST KULLANIM.....	124
B. SERBEST İŞARETLERİN KULLANIMI	126
C. BİLGİLENDİRME AMAÇLI KULLANIM.....	128
D. HÜKÜMSÜZLÜK HALLERİ	136
E. FARKLI HAK İHLÂLLERİ	138
F. LİSANS İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİNDEN SONRAKİ KULLANIMLAR	140
VI. İHLÂLİN OLUŞMADIĞI HALLER.....	141

A. İHLÂL ŞARTLARININ MEVCUT OLMAMASI	141
B. İŞARETİN TESCİLLİ OLMASI	143
1. Marka Olarak Tescilli Olması	143
2. Ticaret Unvanı Olarak Tescilli Olması	147
C. HAKLI SEBEBE DAYANAN KULLANIMLAR.....	151
D. GEÇERLİ YETKİYE DAYAN KULLANIMLAR.....	152
E. KİŞİSEL NİTELİK TAŞIYAN KULLANIMLAR.....	153
F. MARKA HAKKININ TÜKENDİĞİ HALLER.....	153
G. SESSİZ KALMA NEDENİYLE HAK KAYBI	155
H. KULLANMA HAKKINI OLUMSUZ ETKİLEMİYEN DİĞER HALLER	158
VII. İHLÂL BAKIMINDAN ÖNEMLİ OLMAYAN HALLER	158

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM HUKUK DAVALARI

I. DAVALAR.....	163
A. DELİLLERİN TESPİTİ.....	163
B. MENFİ TESPİT DAVASI.....	164
C. İHTİYATİ TEDBİR.....	166
D. İHLÂLİN DURDURULMASI.....	168
E. İHLÂLİN GİDERİLMESİ.....	170
1. El Koyma.....	172
2. İşaret ile Üretim Yapmanın Yasaklanması	172
3. El Konulan Mallar Üzerinde Mülkiyet Hakkı Tanınması	172
4. İşaretin Marka Sahibine Devri	172
5. İhlâl Oluşturan İşaretlerin Silinmesi	173
6. Markayı Üretmeye Yarayan Eşyaya El Konulması.....	173
7. Mal ve Araçların İmhası	174
8. Erişimin Engellenmesi.....	175
9. Diğer Usûller.....	175

F. TAZMİNAT	177
1. Maddî Tazminat.....	178
2. Manevî Tazminat	183
3. İtibar Tazminatı.....	186
4. Taleplerin Yarışması.....	191
II. TARAFLAR.....	192
A. AKTİF DAVA EHLİYETİ.....	192
1. Marka Sahibi	192
2. Diğer Hak Sahipleri.....	193
B. PASİF DAVA EHLİYETİ	194
1. İşareti Kullanan.....	195
2. İşareti Taşıyan Malı Ticaret Alanına Çıkaran	195
3. İşaret Altında Hizmetler Sunan veya Sağlayan.....	196
4. İşareti Taşıyan Malı İthal İşlemine Tabi Tutan veya İhraç Eden.....	196
5. İşareti İnternet Ortamında Ticarî Etkiye Yol Açacak Biçimde Kullanan	197
6. Tecavüz Yoluyla Kullanılan Markayı Taşıyan Ürünleri Ticaret Alanına Çıkaran İthal veya İhraç Eden, Ticarî Amaçla Elinde Bulunduran veya Bu Ürüne Dair Sözleşme Yapmak İçin Öneride Bulunan	200
7. Marka Sahibi Tarafından Lisans Yoluyla Verilmiş Hakları İzinsiz Genişleten veya Bu Hakları Yetkisiz Bir Şekilde Üçüncü Kişilere Devreden ve Kullandıran	202
8. Üreten	202
a. Niteliği Gereği İşaret Taşımayan Mallarda	202
b. İşaret Taşımadan Üretilen Mallarda	203
9. Marka İhlâl Fiillerini Kolaylaştıran.....	203
C. ÇEŞİTLİ DURUMLAR.....	203
1. Taşıyıcının Durumu.....	203
2. Yer Sağlayıcının Durumu.....	205
III. GÖREV VE YETKİ.....	206

IV. DELİLLER VE İSPAT	210
V. ZAMANAŞIMI.....	211
A. GENEL OLARAK.....	211
B. NORMAL SÜRE	211
C. AZAMİ SÜRE	212
D. İSTİSNAİ SÜRE	212
E. ZAMANAŞIMININ DURMASI VE KESİLMESİ	213
VI. BEKLETİCİ MESELELER.....	213
A. DAVACININ TESCİL BAŞVURUSU	213
B. DAVALININ TESCİL BAŞVURUSU.....	214
C. HÜKÜMSÜZLÜK DAVASI.....	214
D. CEZA YARGILAMASI.....	215
VII. KARAR VE HÜKMÜN İNFAZI.....	215
VIII. KULLANMAMA DEF'İ.....	217
SONUÇ	219
KAYNAKLAR	221